

(Deel)evaluatie Green Deal Sportvisserij Loodvrij

Werkgroep 2: Pilotgebieden

In artikel 14 (“Evaluatie”) van de Green Deal Sportvisserij Loodvrij is afgesproken dat de werkgroepen 1 t/m 3 alle resultaten van de inspanningen in kaart brengen. In de Green Deal Sportvisserij Loodvrij zijn de volgende artikelen opgenomen die betrekking hebben op werkgroep 2: Pilotgebieden.

Artikel 9 Spoor 2. Intentie om te komen tot pilot gebieden voor voorlichting over loodvrij vissen

1. De aan Spoor 2 deelnemende Partijen zetten zich in, voor zover zij rechthebbende zijn op een visrecht als bedoeld in artikel 7 of 21 van de Visserijwet 1963, om bij wijze van pilot viswater beschikbaar te stellen, waar loodvrij vissen gestimuleerd wordt.
2. Sportvisserij Nederland zorgt voor de coördinatie en stelt via de website bedoeld in artikel 7, tweede lid, een overzicht van alle pilotgebieden beschikbaar.
3. Aan de uitwerking van Spoor 2 nemen deel: De Unie van Waterschappen als de vertegenwoordiger van de waterschappen, Natuurmonumenten en Sportvisserij Nederland.

Deelname werkgroep

De genoemde partijen, Unie van Waterschappen, Natuurmonumenten en Sportvisserij Nederland hebben ook daadwerkelijk deelgenomen aan deze werkgroep.

Inspanningen werkgroep

Allereerst een kleine kanttekening naar aanleiding van artikel 9, lid 1: Sportvisserij Nederland, de Unie van Waterschappen en in veel gevallen ook Natuurmonumenten zijn zelf geen huurders en daarmee rechthebbenden van het visrecht. Het visrecht wordt meestal door watereigenaren uitgegeven aan hengelsportfederaties en -verenigingen (en beroepsvisseren). Voor het instellen van pilotgebieden is dan ook altijd goedkeuring en medewerking nodig van zowel verhuurders (waterschappen, gemeenten, natuur- en terreinbeheerders, etc.) als huurders (hengelsportfederaties en -verenigingen).

- Creëren draagvlak en aanbieden hulp voor pilotgebieden:

De Unie van Waterschappen heeft zowel bestuurlijk als ambtelijk alle waterschappen in verschillende bijeenkomsten en met brieven/e-mails geïnformeerd over de Green Deal Sportvisserij Loodvrij en de ambitie om pilotgebieden in te stellen. Sportvisserij Nederland en de Unie van Waterschappen hebben samen een memo met handvatten en tips&tricks opgesteld ten behoeve van waterschappen om samen met hengelsportverenigingen pilotgebieden in te stellen.

Natuurmonumenten heeft haar verschillende regio's geïnformeerd over de Green Deal Sportvisserij Nederland en de oproep gedaan om mee te denken om op wateren van Natuurmonumenten loodvrij vissen in te stellen.

Sportvisserij Nederland heeft alle 7 hengelsportfederaties en >750 hengelsportverenigingen meermaals geïnformeerd over de Green Deal Sportvisserij Loodvrij en heeft deze partijen opgeroepen om actief aan de slag te gaan met het instellen van pilotgebieden.

Ook zijn alle provincies, gemeenten en waterschappen meerdere keren door hengelsportfederaties – met ondersteuning van Sportvisserij Nederland – geïnformeerd over de Green Deal Sportvisserij Loodvrij en de ambitie en wens om samen met verhuurders van viswateren pilotgebieden in te stellen.

- Inzet bij pilotgebieden:

Sportvisserij Nederland draagt voor alle pilotgebieden zorg voor het ontwerp en het bestellen van informatieborden, het bestellen van plexiglas zuilen voor inruilacties bij hengelsportwinkels, het ontwerp en het drukken van flyers en posters en het bestellen van milieuvriendelijke loodalternatieven voor inruilacties.

Daarnaast ondersteunen de Unie van Waterschappen en Sportvisserij Nederland de verschillende pilotgebieden bij het opstellen van projectplannen, financiering, monitoring en andere informatieverschaffing aan alle projectpartners bij pilotgebieden.

- *Instellen van pilotgebieden:*

De meeste pilotgebieden bestaan uit viswateren waar via een uitgebreide bewustwordingscampagne loodvrij vissen lokaal of regionaal wordt gestimuleerd. Daarbij hoort intensieve communicatie, een inruilactie in hengelsportwinkels (waar sportvissers lood 1 op 1 kunnen ruilen voor milieuvriendelijke alternatieven), activiteiten van hengelsportverenigingen langs deze wateren en bebording bij de viswateren. De financiering voor de pilotgebieden (o.a. inruilactie, borden, communicatie) is op verschillende manieren tot stand gekomen, maar is in de meeste gevallen verzorgd door waterschappen en Sportvisserij Nederland.

Na een lange aanloop en stoeve start – het heeft wat tijd gekost om partijen te overtuigen en vervolgens de uitrol te organiseren – zijn de volgende pilots inmiddels gerealiseerd:

- Viswateren Geertruidenberg, gestart in 2019: een samenwerking tussen Hengelsportvereniging Ons Genoegen (Geertuidenberg), Waterschap Brabantse Delta, Gemeente Geertruidenberg, Fauna Hengelsport en Sportvisserij Nederland.
- Vispark Toms Creek, gestart in 2019: een samenwerking tussen Toms Creek en Sportvisserij Nederland.
- Brouwersgat en Bijkersplas te Vinkenbuurt, gestart in 2020: een samenwerking tussen Waterschap Drents Overijsselse Delta, Hengelsportvereniging de Voorn (Nieuwleusen), gemeente Ommen, Massier Diervoeders, De Beste Stek, Rix Hengelsport, Zunneveld, Sportvisserij Oost-Nederland en Sportvisserij Nederland.
- De Zwaakse Weel, hernieuwd in 2020: een samenwerking tussen Natuurmonumenten, Sportvisserij Zuidwest Nederland en Sportvisserij Nederland.
- De Roer, continuering in 2020: ondersteuning van een bestaande samenwerking tussen Visserij Beheer Commissie Roerdal, Waterschap Limburg en Modified Materials.
- Viswateren Gendt, gestart in 2020: een samenwerking tussen Hengelsportvereniging De Snoek (Gendt), Waterschap Rivierenland, Hengelsportfederatie Midden Nederland, Staatsbosbeheer en Sportvisserij Nederland.
- VISparels Friesland (5 stuks), gestart in 2020, uitgebreid in 2021: een samenwerking tussen Wetterskip Fryslân, Sportvisserij Friesland, gemeenten Leeuwarden, Heerenveen en Noord-East Fryslân en de hengelsportverenigingen Leeuwarden, Heerenveen en Idaarderadeel.
- De Eem, gestart in 2021: een samenwerking tussen Waterschap Vallei&Veluwe, Sportvisserij MidWest Nederland, Hengelsportvereniging de Snoekbaars (Baarn-Soest) en Sportvisserij Nederland.
- Put Middelwaard te Vianen, gestart in 2021: een samenwerking tussen Hengelsportvereniging de Reiger, Utrechts Landschap, Hengelsportfederatie Midden Nederland en Sportvisserij Nederland.

Verder gaan in 2021 nog de volgende gebieden van start:

- Viswateren Vechtstromen: een samenwerking tussen Sportvisserij Oost-Nederland, Waterschap Vechtstromen, Sportvisserij Nederland en verschillende lokale hengelsportverenigingen en -winkels.
- Viswateren Groningen en Drenthe: een samenwerking tussen Sportvisserij Groningen-Drenthe, Waterschap Noorderzijlvest, Waterschap Hunze&Aa's, Sportvisserij Nederland en verschillende lokale hengelsportverenigingen en -winkels.

De gerealiseerde pilotgebieden zijn over het algemeen kleine en lokale viswateren.

- *Coördineren van pilotgebieden:*

Sportvisserij Nederland verzorgt de coördinatie van pilotgebieden en plaatst een korte beschrijving van elk pilotgebied op www.sportvisserijloodvrij.nl. De Unie van Waterschappen en Sportvisserij Nederland zorgen voor de afstemming met waterschappen, hengelsportfederaties en -verenigingen.

Gesignaleerde uitdagingen

- *Verschil bestuurlijk ambitie en daadwerkelijke uitvoering:*
De grootste uitdaging van werkgroep 2 Pilotgebieden is om verspreid over Nederland voldoende commitment te krijgen om daadwerkelijk pilotgebieden te realiseren. Zoals op pagina 1 als kanttekening is beschreven, zijn de werkgroep leden namelijk zelf geen visrechthebbers en kunnen ze enkel andere partijen stimuleren en motiveren om met pilotgebieden aan de slag te gaan.
Bestuurlijk is de ambitie bij o.a. waterschappen en binnen de sportvisserij om met pilotgebieden aan de slag te gaan hoog. De daadwerkelijke uitvoering én financiering van pilotgebieden, ook al gaat het vaak maar om een paar duizend Euro, is echter lastig gebleken. Door de jaren heen is de bereidheid om met pilotgebieden aan de slag te gaan vanuit de sportvisserij zeker toegenomen. De hoeveelheid werk die bij een pilotgebied komt kijken, zorgt echter voor een remmend effect op de voortgang. Vanuit andere partijen, zoals waterschappen, gemeenten en Natuurmonumenten, krijgen medewerkers zeer beperkt de tijd om pilotgebieden op te zetten en uit te voeren.
- *Afhankelijkheid progressie andere werkgroepen:*
Vooral vanuit hengelsportverenigingen (lokaal niveau) lijkt de interesse om met loodvrij vissen aan de slag te gaan steeds meer toe te nemen. Vooral in het begin was er nog veel aversie tegen loodvrij vissen. De progressie van de sporen “communicatie en bewustwording” en “duurzame en aantrekkelijke alternatieven” hebben echter grote invloed op de werkgroep pilotgebieden. De bewustwording van sportvissers en bestuurders van hengelsportverenigingen was in de beginfase van de Green Deal laag en groeit door de jaren. Hetzelfde geldt voor het aanbod en de beschikbaarheid van loodalternatieven. Zowel bewustwording als een voldoende aanbod zijn essentieel om ook succesvol met pilotgebieden aan de slag te gaan. Vanwege het nog altijd geringe aanbod, is bij veel pilotgebieden ook flink getwijfeld over een verbod op vislood of het intensief stimuleren van het gebruik van loodalternatieven.
- *Bereik en efficiëntie pilotgebieden:*
Het instellen van pilotgebieden vraagt over het algemeen veel inzet en tijd van medewerkers en vrijwilligers (van hengelsportverenigingen). Er is zeer veel afstemming met veel verschillende partijen nodig om pilotgebieden op te zetten en draaiend te houden. Daarnaast is het bereik van pilotgebieden meestal lokaal en soms regionaal. Losse onderdelen van pilotgebieden, zoals inruilacties en loodvrije activiteiten (wedstrijden, jeugddagen, clinics, etc.) hebben in combinatie met de juiste communicatie mogelijk een vergelijkbaar of als het aantal toeneemt, een veel groter effect op de bewustwording van sportvissers. Deze losse onderdelen zijn met name voor hengelsportverenigingen veel behapbaarder. Daarnaast is er veel minder afstemming tussen partijen nodig, waardoor zaken veel makkelijker te realiseren zijn.

Samenvattend vragen de werkgroep leden zich dan ook af of doorgaan met het realiseren van extra pilotgebieden noodzakelijk is om de gestelde doelen te realiseren. De huidige pilotgebieden zijn succesvol en hebben zeker waarde gehad. Continueren van huidige pilots wordt dan ook aangeraden.

Geadviseerd wordt om:

- Indien er van partijen voldoende draagvlak en inzet (financieel en uren) beschikbaar is om nieuwe pilotgebieden in te stellen, wordt dit ook toegejuicht en zeker niet afgeraden;
- Het loodvrij maken en promoten van loodvrij vissen bij commerciële visvijvers uit te breiden;
- Inzetten op meer kleine acties, zoals het (gratis) beschikbaar stellen van loodalternatieven voor activiteiten van hengelsportverenigingen en het opstarten van inruilacties bij (grote) hengelsportwinkels, lijkt een stuk efficiënter te zijn.
Gezamenlijke financiering aan de voorkant is hierbij van belang, zodat niet elk projectje zelf de

financiering moet regelen.